

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

308

Szerző: *Sigma*Cím: *Eldurulás*Forrás: *Az Újság*

Bp.

(Hely)

1918. Júl.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

1918

Személy

Helyszám

Eldurulás.

— Mi van ezzel a várossal? Hét hónap alatt, a mit *odakünt* töltöttem, annyi káromkodást nem hallottam és annyi dühös tülekedést nem láttam, mint itt az alatt a husz perez alatt, a míg a villamos behozott az állomástól. Schol egy barátságos szó, egy illedelmes gesztus, egy udvarias hang. Lökdösődés, átkozódás, türelmetlenség és rosszindulat mindenütt. Csupa sistergő düh és vad kiméletlenség. Egy hatvan esztendő öreg asszony úgy taszított el egy urat az utjából a perronon, hogy az majd hanyatt esett, a mire az ur ököllel akart válaszolni neki és mindenki úgy nézett mindenkire, mintha egymás torkába akarnának harapni. Másfél napja vagyok itthon, de soha schol magamat annyira idegenben és ellenséges helyen nem éreztem.

Ezt egy katona beszéli, a ki a héten jött haza szabadságra. A mire egy uri asszony ezt válaszolja:

— Nekem éppen ellenkező a tapasztalatom. Én meg úgy látom, mintha javulnának a viszonyok. Nekem — ugyancsak a villamoson — tegnap olyan esetem volt, a milyenre már hónapok óta nem emlékszem. Egy ur fölkelte és átadta a helyét. Ugy meglepett, hogy *egészen megijedtem*.

Nyilvánvaló: ezek az *ellentétes* megfigyelések jobban hasonlítanak egymáshoz, mint az egyik tojás a másikhoz és semmiféle hasonló nem mondhat azonosabbat, mint az ilyen ellenkező. A hol nem az a rendes, a mit a katona megfigyelt, ott nem lehet szenzáció az, a mi az uriasszonyt egész az ijedtségig meghatotta. El tudunk képzelni olyan világot, a melyben nem élelmény az, ha egy gentleman átadja a helyét a villamosban egy asszonynak. Sőt emlékszünk is egy olyan világra, a mikor

ez sűrűbben előfordult, mint az ellenkezője. És éppen úgy megbámulták, a ki elmulasztotta, mint most azt, a ki megcselekszi.

Igaz: csak emlékszünk rá. A normális ma az, a min a katona megütődött. Annyira normális, hogy immár megütődni is csak az tud rajta, a ki a frontról vagy a front mögül jött vissza ebbe a városba és szokatlan, új neki ennek a rendnek a levegője. Mi, a kik nem a lövészárokban tanultunk társas érintkezést, elszoktunk attól, hogy ennyire érzékenyek vagy követelők legyünk. Hogy a megszólításnak más formája is van, mint a ráförmedés vagy, a mi ennél is egyszerűbb és takarékosabb, az oldalba taszítás. Hogy nemcsak könyökkel lehet társalogni és hogy nem a *marha* vagy a *paraszt* az a titulus, a melyet az emberek legjobban kedvelnek a csevegés megindításánál. Minálunk bizony ez a tónus járja és hamarabb a lábadra taposnak, a gyomrodba böknek és az arczodba könyökölnek tizenöttször, mint egyszer azt mondják, hogy: pardon.

Való: nemcsak a hang csinálja a muzsikát, hanem a muzsika is a hangot. És esztendő óta nem olyan muzsikát hallgatunk, a mely simára csiszolja, derűsre festi és gyöngéddé zománcozza a hangot. Magyarázata annak, hogy ma kurtábban szól és homorábban zeng, sőt recseg, mint azelőtt, könnyen található. De a milyen bizonyos, hogy ez másutt is így van, nemcsak Budapesten, olyan bizonyos az is, hogy ennyire így másutt még sincsen, mint Budapesten. A durvaság, a kiméletlenség, a nyers átgázoló hajlandóság ilyen féktelensége nem tombolhat ott se, a hol többen járnak az utcán, még többen várják a villamost vagy a boltajtó nyitását és a hol a háboru szele még erősebben besüvitett a házak közé, mint minálunk. Az érintkezés szivessége és udvariasság

dolgában a normális időkben is volt előttünk egy-két-kilenc város, de bizonyos, hogy az ellenkezője tekintetében most egy sincs — utánunk.

Mi ennek a *specziális* oka és magyarázata: hosszú lenne elgondolkozni rajta. De ha áll az a teória, hogy durvaságot és neveltlenséget nem kell tanulni, mert az ellenkező az, a minek iskolája van, akkor fájdalommal kell megállapítanunk, hogy nagyon-nagyon sok eszünkbe jutott az utóbbi években abból, a mit e *őzőleg* már szerencsésen sikerült elfelejtenünk.

Sigma.